

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE GROENSELS

Toneelspel in 5 bedrijven voor kinderen

door

CHRIS GEENS

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1989

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan: S.A.B.A.M.

Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel.

Men mag geen gebruik maken van gekregen of gehuurde boekjes!

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A. "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

© 1989 Toneelfonds J. Janssens / CHRIS GEENS

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt op enigerlei wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ROLVERDELING

ALAIN , zoon van de eigenaar van het terrein

BERT , vriend van Alain

JO , zus van Bert

LOES , zus van Alain

PIM , vriend van Bert

MIK , vriend van Bert

LUK , vriend van Bert

PATSY , vriendin van Jo

MINA , vriendin van Jo

de GROTE GROENSEL

PROF GROENSEL

GROENSEL REL (G.R.)

ZIEKE GROENSEL 1

ZIEKE GROENSEL 2

ZIEKE GROENSEL 3

KROOSBEWAKER 1

KROOSBEWAKER 2

BOODSCHAPPER VAN DE GROENSELS

NOOT : in de tekst dienen ALLE aansprekingen met " GROENE " te worden vervangen door " GROENSEL "

BEDRIJF I

Alain en Loes zitten op oude kratten - de omgeving ligt vol afbraakresten van oude loodsen : balken, stenen, hopen aarde - aan de rand van het toheel, op een lager niveau, bevindt zich een stuk van een ven of vijver (aangegeven door enkele rietpluimen op het toneel en door een groenachtig licht beneden de scene

Alain (springt ongeduldig recht) Maar waar blijven ze toch ? We hadden toch allemaal hier afgesproken om drie uur !

Loes (kijkt op haar horloge) Het is nog maar vijf voor !

Alain Je horloge loopt achter : het is al zeker tien na. Hier, kijk zelf. (steekt zijn arm onder haar neus)

Loes Ja, het is tien na...

Alain Zie je wel, ze zijn te laat, allemaal ! Hoe kan je nu met zo'n groep wat in elkaar flansen ! Ze kunnen nog niet eens op tijd komen !

Loes Alain, heb je je horloge vanmorgen nog gelijk gezet ?

Alain Ja, dat doe ik elke morgen, dat weet je.

Loes Enne ... heb je je horloge gelijkgezet op de keukenklok ?

Alain Ja, dat weet je toch ook ! Waarom dat gevraagd : die troep leukere vrienden van ons zijn te laat en mijn horloge staat al op twaalf na !

Loes Broertjelief, de keukenklok loopt VOOR !! Al een hele week zegt ma van ze gelijk te zetten maar ze vergeet het telkens weer. Je kent ma, altijd druk in de weer en altijd druk bezig dergelijke zaken te vergeten.

Alain Hoe laat is het dan ?

Bert en Jo op

Bert Het is één minuut voor drie, bij het derde tikje tik tik tik ... nu ! De juiste tijd dank zij de horloges ...

Alain Ben je d'er eindelijk ! Het kan zeker niet sneller !

Bert Drie uur is drie uur, Alain, niet vroeger of niet later, je kent ons.

Jo Dag Loes, flink wat lawaai hier, zeg. We hoorden jullie al van op de steenweg.

Loes Zei je "ons" ? Je bedoelt hem zeker. (wijst naar Alain)

Jo Ja, je hoorde meer Alain dan jou.

Alain En waar zit de rest ? Kunnen die nu eens nooit op tijd komen ?

 't Is altijd hetzelfde liedje.

Bert Och, je weet het, Alain, ze komen meestal toch rond het afgesproken uur; wat doen die paar minuutjes dan.

Alain Tijd is geld ...

Bert zegt je vader altijd, dat weten we, maar we zijn hier niet op je vaders fabriek en we verdienen hier geen cent, dus wacht nog maar eventjes.

Patsy op, wat verlegen en aarzelend

Patsy Hallo allemaal, ben ik te laat ?

Loes Maar nee, je bent nog bij de eersten. Kijk maar eens rond.

Patsy Gelukkig ! Ik dacht al dat ik niet op tijd zou zijn.

Alain Dat ben je ook niet ! Je bent zeker twee minuten te laat !

Bert Maar ... heel goed op tijd om de rest te zien te laatkomen.

Mik en Luk op

Mik Daar zijn we dan, beter laat dan nooit.

Alain Waar hebben jullie zo lang gezeten ?

Mik Luk en ik vonden een vogel in de dreef. Hij kon nog niet al te best vliegen en we hebben hem weer in zijn nest gezet.

Luk 't Was wel wat klimwerk maar 't is ons gelukt.

Alain Zo, je groene hart klopte weer. Die vogel is toch voor de kat : hij ligt er misschien al weer uit.

Bert Dan is dat zo. ~~We~~ hebben toch ~~hem~~ best gedaan. Waar zit de rest ?

Mik Pim staat nog bij Mina te praten.

Alain Wat doet hij bij dat wicht ? 't Is verloren tijd.

Jo Dat zeg je maar omdat ze op school beter studeert dan jij.
Ze is heel vriendelijk.

Loes Ja, Alain, je bent veel te onredelijk tegen haar.

Alain Je kan met haar niks aanvangen. Ze is niks sportief.

Bert Omdat ze je niet liet afpennen voor Frans ?

Loes Ze zijn niet allemaal zo bang voor jou, hé broertje. Dat valt je wat tegen, niet !

Alain Als Pim hier binnen een minuut niet is, doen we de hele boel zonder hem.

Mik En Mina ?

Alain Die doet niet mee, geen sprake van !

Pim en Mina \op

Pim Hallo allemaal, sorry dat we een beetje laat zijn, maar Mina had nog enkele probleempjes op te lossen.

Alain (ijsig) En die zijn nu opgelost ?

Pim Ja, en goed opgelost ! Niet, Mina !

Mina Als jij het zegt wel zeker.

Bert Natuurlijk, Mientje, je doet met ons mee, hoe meer zielen

Alain Kunnen we beginnen, ja ?

Loes O.K., tiranneke van niemandalleke, je mag beginnen, we zijn een en al oor.

Alain Zet je dan neer, zwijg en luister.

allen gaan in een halve cirkel rond Alain zitten, alleen Mina blijft wat achter

Jo Hé, Mina, kom erbij, kom hier naast me zitten.

Alain Gedaan met die beleefdheden, ja ? Goed ! Hebben jullie allemaal goed nagedacht over wat ik jullie op de speelplaats heb gevraagd ?

allen knikken of zeggen ja

Alain Da's dan klaar : we spelen toneel voor meneer Plaete zijn pensioen op het einde van het schooljaar.

- Bert We hebben zelfs al een stuk !
- Alain Oh ja, welk dan ?
- Bert Wel, heb je die film over de Witte niet gezien op T.V. ?
- Alain (spottend) Oh, we gaan de Witte spelen ! Da's knap : we gaan de klompendans nog doen ook, zeker !
- Pim Nee, Alain, we gaan de Leeuw van Vlaanderen spelen !
- Mik Je kent het verhaal toch, hé, we zijn de film in Boom gaan zien, met ons groepje.
- Alain Natuurlijk weet ik dat nog : ik heb het zelf voorgesteld.
- Bert Wel, we zouden het verhaal in het kort kunnen spelen. De rollen zijn al uitgedeeld.
- Alain Oh ja ? En mag ik weten wie wie speelt ?
- Bert Wel euh, ja, waarom niet ? We hadden toch zo al een beetje afgesproken en ze waren aklemaal akkoord...
- Alain ... behalve ik !
- Bert Ja, behalve jij !
- Alain Zo, laat eens horen. Ik ben benieuwd, echt benieuwd.
- Bert Wel, Pim speelt De Koninck omdat hij ook een slimmerd is.
- Pim Ja, en met één ooglapje, zoals het moet.
- Alain Ben je zeker dat je geen piratenstuk opvoert, Bert ?
- Bert En Luk speelt Jan Breydel !
- Luk Ja, ik mag zwaaien met een echte bijl; Mik brengt die van zijn vader mee.
- Alain Een goeie rol voor jou, Luk, veel geweld en spieren en weinig hersens.
- Loes Je bent weer nijdig, Alain, omdat jij niet alles hebt uitgedacht. Laat Bert uitspreken.
- Bert Mik speelt Willem van Saeftinghe, Loes koningin van Frankrijk, jij koning van Frankrijk en Patsy is jullie hofdame.
- Alain Zo, en jij speelt zeker de Leeuw ?
- Bert Ja, en Jo is Machteld, mijn dochter en Mina ...
- Alain ... mag de vlaggemast zijn voor mijn koninklijk vaandel ! Ik plant haar een meter diep de grond in.
- Loes Alain, doe niet flauw.

- Alain Ik ? Vraag haar maar eens hoe ik aan die 5 voor Frans kwam !
- Loes Je had je les niet geleerd, je keek liever naar T.V.
- Jo Zeg, gaan we niet verder met het stuk ?
- Patsy Ja, alsjeblêef, ik zou graag een hofdame zijn.
- Bert Wel, we beginnen met de intrede van de Franse vorsten in Brugge.
- Alain En waar ga je de paarden vandaan halen, sukkel ?
- Bert Wel ... de koning en koningin zijn al afgestegen als ze op het toneel verschijnen.
- Luk Da's goed bedacht, niet Alain, en ik doe de paarden na voor de aankomst. Hoor maar ! (imiteert nogal ongelukkig het gehinnik en paardegetrappel)
- Pim Da's goed nagebootst, Luk.
- Luk (licht op) Ja, hé ! Ik kan dieren heel goed nadoen, vooral paarden.
- Alain Dat is niet zo moeilijk voor een ezel als jij. Laat dat, hoor je ! We spelen toch geen stuk met paarden en ezels , we spelen zelfs geen stuk met leeuwen.
- Bert Oh nee ? En waarom niet ? Heeb de groep vond het een goed idee.
- Alain Maar ik niet.
- Jo Hoe bedoel je : ik niet ?
- Alain Je hoort het toch : ik vind het spelen van de Leeuw van Vlaanderen geen goed idee !
- Loes Alain, ik heb je het nog al gezegd : je bent een eigenwijs snotventje. Je moet eens gaan leren van niet altijd je eigen willetje door te drukken.
- Alain En toch doe ik het, en om een goede reden.
- Mik Die zouden we dan wel graag horen.
- Luk Ja, want ik had zo graag gehinninkt.
- Alain Wel, luister dan en denk even na : waar houdt de Plaete het meest van ?
- Luk Van zijn sigaættje bij de koffie !

- Alain Goed zo, bolleboos, je krijgt de eerste prijs.
- Luk Oh, dank je wel, Alain.
- Alain En je mag in het stuk over sigaren dé klapsigaar spelen. In bedrijf I ga je in de lucht met een grote knal en dan zijn we van je dwaze invallen verlost.
- Pim We weten dat hij heel veel houdt van sprookjes uit alle landen.
- Alain Eindelijk iemand met hersens die ze nog gebruikt ook !
- Loes We gaan toch geen sprookje spelen. Daar zijn we toch te oud voor !
- Alain Ja ? Niet als we er een slecht sprookje van maken, met geesten, drollen, kobolven en heksen !
- Patsy Alain ?
- Alain Ja, droommadam, wat is er ?
- Patsy Mogen er geen feeën en kabouters in ? Een sprookje zonder feeën is geen echt sprookje.
- Alain Nee, het moet een door en door slecht sprookje worden.
- Bert Kom nu, Alain, dat kan je de Plaete en Patsy niet aandoen.
- Pim Da's waar, Alain, er moeten ook lieve figuren inzitten.
- Jo Ja, Alain, meneer Plaete houdt zo van feeën. Hij heeft zelfs het feeënboek gekocht om er uit voor te lezen.
- Alain Nu, goed dan, maar alleen de kleine bijrolletjes.
- Mik En ... spelen we allemaal mee ?
- Alain Natuurlijk, iedereen heeft een rol.
- Pim Mina ook ?
- Alain Dacht je dat ik haar zou vergeten ?
- Bert Wel, ze ligt toch niet in je bovenste schuif na die Franse toets.
- Alain Dan ken je me slecht. Mina heeft de zwaarste rol : ze staat het hele stuk op de planken.
- Mina Zou ik dat wel aankunnen ?
- Alain Wees gerust, Mientje, je kan het. Ik ben er zeker van.

Pim En welke rol heeft ze dan ?

Alain Ze speelt de oude, vermolmd eik naast het huisje van de heks.

Bert Wat ! Hoe durf je !

Pim Ja, Alain, dat is echt laag bij de grond, weet je !

Loes Broer, je bent een dom, haatdragend stuk onbenul !

Jo Dat mag je wel zeggen, al is hij dan nog je broer.

Alain Ik heb toch niet gelogen. Ze staat het hele stuk op de planken en ze kan de rol aan. Ze moet niks zeggen.

Bert Dan doen we niet mee !

Pim Nee, je kan het stuk in je eentje opvoeren. We vinden wel iemand anders voor je rol.

Alain Oh ja ? En waar ga je dan repeteren ? En waar ga je alle ouwe kleren en hout voor het decor vandaan halen ?

Loes Je gaat onze groep toch niet verbieden hier te repeteren !

Alain Wel, kijk, lieve zus, als ik onze vader vertel dat er vreemde kinderen op zijn terrein zitten, dan wordt hij zeker een beetje boos en dan is het wegwezen hier.

Bert Jij valserik ! Je schermt met je vader om ons te verplichten je stuk te spelen. Je bent al zoals je vader : een grote baas met een grote mond en geen hart voor de mensen.

Alain En hoe ken jij mijn vader zo goed ? Heeft je vader 's avonds soms verteld over mijn vader ? Da's interessant, dat moet ik vanavond aan tafel even doorseien.

Bert Oh jij gemene ... (wil Alain aanvallen maar Jo houdt hem tegen)

Jo Niet doen, Bert, je weet toch dat het niet helpt, Alain is de sterkste. En je moet ook aan pa denken.

Alain Je hebt een hele verstandige zus, Bertje, je moest meer naar haar luisteren. Ze praat héél verstandig.

Bert Vooruit dan maar. Je krijgt je zin.

Alain Dat is dan afgesproken. Zijn de anderen ook tevreden met de keuze van het stuk ?

allen knikken maar de gezichten staan bedrukt

Alain En jij, Mina, speel je ook mee ?

Mina Waarom niet, je weet toch dat ik er graag bij ben !

Alain Goed zo ! Dan is één rol al toegekend : jij bent de oude, vermoldde eik. Dat is een prachtrol voor iemand met jouw talenten.

Pim Alain, zou je niet ophouden met dat plagen. Je bent echt doorslecht.

Alain Ja hé, maar je kan me niet missen, ik weet het.

Bert Och, Pim, laat het. Hij is de sterkste, hij heeft de touwtjes in handen. Wat zijn we zonder ons terrein, zonder oude kleren en hout voor het decor.

Alain Niks en je weet het. En stop nu met dat geleuter, we gaan de rollen verdelen.

allen richten zich op, de spanning is op de gezichten af te lezen

Alain Bert, als mijn beste vriend heb ik het eerst aan jou gedacht : jij krijgt een van de mooiste en grootste rollen uit het stuk. Jij speelt de bosgod.

Bert Hé, dat is toch vriendelijk van jou. Ik had het niet verwacht na dat van daareven.

Alain Ja hé ! Je ziet dat ik toch niet die gemenerd ben die je van me maakt.

Bert En waarom krijg ik nu zo'n mooie rol ?

Alain Wel, de bosgod moet een heel lelijk en afstotend gezicht hebben. Met jouw gezicht moeten we al niet te veel schmink verspillen.

Bert Oh jij (springt naar Alain toe, Pim en Luk houden hem tegen) ik sla je gezicht tot moes !

- Alain Kalm aan, Bertje, denk aan onze vaders. De één kon wel eens wat vernemen over de andere.
- Bert Goed dan, ik speel de bosgod.
- Alain Prachtig ! En Pim speelt de wijze boskabouter. Dan kan hij zijn wijsheid ook in het stuk tonen.
- Pim Ik mag niet klagen. Die rol is me op het lijf geschreven.
- Alain Ha ! Eindelijk een tevreden klant. Jij; Luk, jij speelt de simpele tuinkabouter met zijn hark op de schouder.
- Luk Oh ! Knap! En ... krijg ik zo'n grijze baard opgeplakt ?
- Alain Natuurlijk ! Heb je al ooit een kabouter zonder baard gezien !
- Luk Nee, maar je weet toch maar nooit, niet ?
- Alain Mik, jij, de man van de natuur, jij speelt de tovenaars. Je mag de hele tijd in potten zitten roeren en wartaal uitbrabbelen.
- Mik Het kon slechter. Moet ik je badanken ?
- Alain Nee, laat maar, ik weet hoe vriendelijk ik kan zijn. Loes, jij speelt één van de hoofdrollen : de prinses. Ik speel vanzelfsprekend de goede, dappere prins. En Jo speelt je nederige hofdame. Dat is ze gewend.
- Loes Wat wil je daar mee zeggen ?
- Alain Wel, Jo is van een lagere klasse dan wij, dus kan ze een nederige rol heel natuurlijk spelen, zie je !
- Loes Hoe durf je ! Jo is mijn beste vriendin ! Zij speelt de prinses of we zullen eens wat zien !
- Jo Laat maar, Loes, ik ben al blij dat ik geen boom moet spelen.
- Alain Zie je, zus, weer een tevreden gezicht. Je moet geen problemen zoeken waar ze niet zijn.
- Patsy Alain ?
- Alain Ja, Patske, wat is er ?
- Patsy Heb je voor mij geen rol ?
- Alain Och ja, ik was je haast vergeten. Natuurlijk heb je een rol. Jij bent de vieze, oude, lelijke heks die helemaal in het begin ontploft !

- Patsy Ik ... een heks ?
- Pim Ja, Alain, dat is nu de laatste rol die je Patsy moet geven. Hij past helemaal niet bij haar karakter. Ze is veel te zacht.
- Alain Tut tut, een goeie acteur speelt alle rollen, ook diegene die hem niet liggen.
- Mik Dan zal jij een verdomd goede acteur moeten zijn om die goeie prins te spelen.
- Alain Denk je dat ? Nu, je zal wel zien hoe goed ik het er afbreng. Zo, iedereen heeft zijn rol. Morgen hier weer samen om half vijf, na school. Breng al wat kleren voor je rol mee en ik leg jullie dan uit hoe het stuk in mekaar zit.
- Mina Alain ?
- Alain Ja, Mientje ?
- Mina Blijf ik de rol van de eik spelen ?
- Alain Natuurlijk, Mientje, het is een stomme rol en zo zal je niet kunnen klikken.
- Mina Maar ik heb op school niet geklikt, dat weet je !
- Alain Nee; maar je hebt er toch maar voor gezegd dat ik voor Frans een vijf had.
- Loes Dat is niet waar, Alain !
- Alain Zwijg, zus! Wel, Mientje, speel je mee of niet ?
- Mina Goed dan maar. Nog liever als eik dan helemaal niets.
- Alain Afgesproken dan. Je moet morgen niks meebrengen, hier liggen takken genoeg voor je kostuum.
- Mik Mina, kom je mee naar huis ?
- Mina Ja, ik kom. Tot morgen.
- Luk, Bert, Jo en Patsy mee af, ook Pim rent achter hen aan
- Loes Soms wou ik dat je mijn broer niet was.
- Alain Ja, zusje, maar je bent nu eenmaal mijn zusje en zo zal het blijven.
- Loes Ik ga er ook maar vandoor. Tot straks, bij het eten.
- Alain Dag, zusje, tot strakjes !

Loes rent af

Alain Zo, en nu gaan we de boel hier al; wat klaar zetten voor morgen. Het wordt een mooi stuk, ik ben er zeker van!

Alain begint kratten en houten balken te verslepen

